

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.

A SZABADELVÜPÁRT KOZLÖNYE

Megjelen hetenkint ötször, u. m. Hétfőn, Kedden, Szerdán, Csütörtökön és Szombaton.

Előfizetési feltételek:
 helyben hához hordva vagy vidékre postán küldve.

Egész évre . . . 10 frt.
 Félévre . . . 5 „
 Negyedévre . . . 2 „ 60 kr.
 Egy órára . . . 1 „

Előfizetheti helyben a kiadóhivatalban, **Kutasi Imre nyomdájában**, asztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseiben, vidéken a postahivataloknál.

Hirdetési díj:
 öt hasábol posztos 5 krajczár. Nagyon terjedelmű s több ízben megjelent hirdetésekért költségdíj történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 80 kr. Nyitási költségek minden sorra 20 kr. A hirdetéseknek valaminek a nyitási költségek egyedül a kiadó irodában vétettek fel. Az előfizetési s hirdetési díjak a kiadóhivatalban, a lap szerkesztésébe tartozó költségek a szerkesztésért irodában csak az előfizetőknek.

nyugvatozta lóna-ház 1704. szám alatt

Debreczen, ápril 7.

A „három-császár szövetsége“ kiértékeléséről és az új szövetség kialakításáról írtunk már többször. Hatást vadászó hírlapírók fantáziájában már újra fölépült a szent alliance újabb kiadása s monarchiákat újra befogva látják a láncba, melynek másik két szemét Orosz- és Németország képeznek.

Mióta a Hartmann-ügy megbolygatta Görceakoff herceg circulusait s a muszkák kaczerkodása Franciaországga megsztint, a német és muszka sajtó egymás elleni agyarkodása pedig alább, a két uralkodó egymás iránti barátsága viszont feljebb szállt, azóta megváltozott színben kezdik tekinteni a viszonyokat egy részről Berlin és Szentpétervár, más részről Bécs és Berlin közt.

Nem történt ugyan semmi, a mi a szeptemberi egyezkedéseknek s Bismarck bécsi látogatásának értékét korábbi jelentőségéből devalválta volna. Az okokat sem látjuk, melyeknek az akkori megállapodások megmegtartását kellett volna előidézniök. A szoros barátság, mely monarchiák s a német birodalom közt létre jött, nem is olynemű, hogy az egy harmadiknak hozzájárulása által erősödött, főképp ha az a harmadik épen azon hatalom, melynek tulkapásai és fondorkodásai ellen látszott irányoztatnak az a szövetség.

Úres hírlapi pletykánál egyének nem tekinthetjük hát a három-császár szövetségének fölelevenítéséről szóló hírt. A tapasztalatok, melyeket azzal a három-császár szövetséggel szerztünk, cseppet sem kecsgettek. A földad, melyet azzal elérni kellett volna: a béke biztosítása, nem lett elérve s az első bizonydalom, mely keleten kitört, világosan elárulta azonnal a felfogás különbözőségét, mely a mi monarchiákat Szentpétervártól elválasztja. És a különbség athidalását sem nem óhajtuk, sem lehetőségesnek nem tartjuk. Sokkal eltérőbbek, sokkal ellentétebbek érdekeink, hogysem tartós és őszinte lehetne köztünk a barátság.

A három császár szövetségének, ha ugyan szövetségnek mondható az, a legközelebbi multban sem volt más czélja, mint közelről ellenőrizni és ellensúlyozni a muszka politikát. Ma már e cél elérésére nem szükséges ez eszköz. Lepellezzen áll előttünk a muszka politika perfid természet.

S képtelenségnek hisszük, hogy Németország is epekedjen a muszka barátság után és előbbre tenni azt az osztrák-magyar monarchia őszinte csatlakozásánál. Sándor czár és Vilmos császár válthatnak egymással érzékenységtől áradó baráti leveleket, ölelkezhetnek akármennyit, de a politikának nem az uralkodók személyes rokonvagy ellenszenvei, hanem a népek érdekei adnak ma már irányt. Ez alul még az abszolút fejedelmek sem eman-

szálhatják többé magukat. Németország császárja pedig, kinek a parlamenten kívül még egy csoport német uralkodóval is számolnia kell, legkevésbé.

A három császár szövetségének tehát még a két-császár szövetség alakjában föltámadását sem tartjuk valószínűnek. Lehet, hogy Szentpétervártól, saját házi bajai által elfoglaltatva s szövetségkereséssel Párisban és Rómában is fölistilve, most komolyan óhajtanak jó viszonyba lépni Németországgal és mivelünk is. A jó viszony ellen nekünk sincs kifogásunk, már t. i. olyan a milyen jó viszony ellen. Farkasszemet nézni épen nem akarunk. De ezentul hajszalnyival sem ereszkedhetünk közelebb azzal a hatalommal, mely mindig titkos ellenségünknek bizonyította be magát.

A képviselőház tegnapi ülésében megkezdte a közlekedési budget részletes tárgyalását s egészen a magyar állami gépjármű üzeméig elvitégztek.

A trónörökös uradalmát vett. Rudolf trónörökös 3 millió forintot megvásárolta a csepini uradalmat Eszék mellett. Az uradalom az Adamovic család tulajdonát képezte.

Szláv József a képviselőház elnök ségét már csak néhány napig viszi; a közlekedési budget letárgyalása után lép és így nemcsak a napirenden lesz az új elnök választása.

Debreczen, ápril 7.

A tisztviselői ref. egyházkerület tavaszi közgyűlése ápril hó 12-én fogja kezdetét venni. Ezen gyűlésnek a fellebbezett peres ügyek kivül több igen fontos tárgya leend. Nevezetesen:

1. A mult évben lefolyt egyetemes konvent jegyzőkönyvében foglalt felhívások folytán a központi énekesi bizottságba egyházkerületi tagok választása; a köznevelés és iskolák szervezésére vonatkozó s általánosságban a konvent által elfogadott javaslat felett határozott nyilatkozat, miután az a folyó év őszén életbe léptetett szándékoltatik; a vasárnapi megemlékezés tárgyában czélserű eszközök és módok megállapítása.
2. Szintén a mult évben tartott egyetemes tanügyi bizottság jegyzőkönyve alapján: a nevezett bizottság szervezésének s működési körének meghatározási kérdése, rendezés tagok választása, az érettségi vizsgálat szabályzatának tervezete, középiskolai rektorátusra vonatkozó javaslat; középiskolai tanárok miként képzésének kérdése; gymnasiumaink 8 vagy 9 osztályú legyenek-e? a megkötött tantervek véleményezése.
3. Az egyházkerületi népkolai tanügyi bizottságnak már régebben beadott, de tárgyalás alá nem vehetett több rendbeli javaslata; a népkolai kézikönyvek miként előállítás, az iskolaszékek és az egyházmegyei tanügyi bizottságok miként szervezése; iskolai és népkönyvtárak tárgyában. Boldog emlékeztető Nyári Péter elnök helyébe más elnök választása.
4. A vidéki gymnasiumok rendezésének kérdése; a m.-szigeti lyceum ügye, egyházkerületi felügyelő küldöttségi választása.
5. A debreczeni főiskolánál boldog emlékeztető Tóth Mihály tanár halála által megöröszedett tanszék betöltése, rajztanári állomás ügye, a tanítóképzésben tanterv megállapítása a rajz, zene, szép- és üteny-írás és a

vallástanársra nézve; igazgató tanári jelentések, több folyó ügyek.

6. A magyar ref. segélyegylet választmányának javaslata alapján segélyosztás, a melyért a kérvények ápril hó első napjáig beküldendők.

7. Több rendbeli miniszteri leiratok, s az államkormány részére ingyen teljesített lelkész szolgálatok kérdése.

A közgyűlést megelőzők ápril 9-én és 10-én tartandó lelkészvizsgálatok, melyekre az illető bizonyítványokkal ellátva ápril 8-án kell a püspöki hivatalnál jelentkezni.

A Hortobágyról.

Nagyhortobágy pusztja apr. 7. 1880.

Vége valahára elérkezett a keservesen várt tavasz, az őszí sok eső által kikelesített legelőnek való jó minőségű és a hosszú tél által fagyattatva tartott talajba levő növények a vastag hóburda alatt nem csak erősen legyökerestek, hanem fellelő is csak ágazásnak indultak, tehát a nyár első felére dus legelőt ígérnek a nagy hideg miatt a télen a szalma és tengeri szárazlól isoványodott szarvasmarhák, így ersény telést a szarvasmarha tartó polgárságnak.

Pusztánk ma valóban zöld pázsit, kellemes hatást idéz a szemelőre, a nagy hó után igen kevés vízzel van elleve, melyek csak és fölt alakokba ékesítik a zöld talajt, s a csepdes nap sugari rájuk hatással vissza verve hasonlóvá teszik pusztánkat egy Smaragd zöld posztóból készült dusan ezüstszinörözött ősi meztérhez.

Gazdáink terelik kifele jószágait, épen úgy zugodóva az új rendszerre, mint akkor fiatal gyagytalan leányt vesz nőül s csak akkor ismerik be fiok választásának helyességét, mikor látják, hogy a semmit hozott menyecke a kicsinyből is tud sokat csinálni, így vagyunk rendszabályainkkal is mindig, minden újítás, kivált ha fáradságba kerül, és mindgyárt nem fizet, betokolodott vendég nálunk olyan, mint az idezett menyasszony, ilyen volt tinó hűségük is, most belátva polgártársaink ennek hazakélt, jaj volna annak, a ki szétveretést indítványozná. Kitarás uraim, ez a betokolodott sok vendég is kedves lesz később, ezekre nézve egyéb baj nincs, csak hogy sokan jöttek egyszerre és aligba képes lesz az öreg szolgá minden vendégnek odakint kellő képen felszolgálni, no de kitarás és isteni segedelem, a mi legyen pusztánkon egész nyár szákan keresztül a debreczeni polgárság nagy hasznára,

Doly Mátyás.

Külföld.

Az angol választások és a Beaconsfield kormány. Konservatív körökben azon várományosok adnak kifejezést, hogy a Beaconsfield kormány még a parlament ősszel e ülthe előtöl visszazalé. A londoni munkások Gladstone ünnepélyesen készülnek fogadni.

Hogy állanak az angol választások. Eddig 433 képviselő van megválasztva és pedig 256 liberális, 153 konservatív, és 22 hermuler.

Gladstone és Hartington nyilatkozatai a külpolitikáról. Gladstone manifestumot intézett midlothian választóközö, melyben kijelenti hogy a szabadelvűek törekvései oda irányozzák, Angolszék külügyi politikáját a béke, az igazságosság és a szabadság iránti rokonszeny alapiára fektetni. Lord Hartington pedig Walton-at — Deleben tartott beszédjében ismét élesen kikelt az eddigi kormányban a keleti háború alatt folytatott politikája ellen, mely oda irányult, hogy Angliát háborúba kerjerje azért, hogy Törökországot Európában

fenntartsa és hogy e célját valósítsa, meddig angol érdekeket hozott fel ürügyül, melyek pedig veszélyeztetve nem voltak. „Yannak idők, így szól, midőn valamely országra nézve egyedül a konzervatív kormány a leghasznosabb, de mi határozottan tagadjuk, hogy a jelenlegi kormány valóban konzervatív politikát követett. E kormány sok tekintetben is különösen külügyi politikájában oly eljárást követett, mely ép úgy bámúlra és aggodalomra indította volna a régi konzervatív államférfiakat, mint bennünket. Nem azért kívánjuk az országót, hogy nagy forradalmi, vagy fölforgatható változtatások tetele czéljából helyettesítse másai a jelenlegi kormányt, hanem azért, hogy visszatérjünk az észlelyesség és mérsákellet politikához.“

A három császár szövetségről. Azon berlini jelentés, mintha a három-császár szövetség újból megkötött volna, tökéletesen alaptalan. Sem az osztrák-magyar, német és orosz uralkodók közt, sem diplomatiai körökben ezen kérdés szóba sem jött.

Muszka országi hírek. Hírlik, hogy Suwaloff gróf újból ki fog nevezeteni londoni nagykövetnek. — A czár f. hó 3-án helyben hagyta Loris Melikoff javaslatát „tanácskozó gyűlekezetnek“ („sowestschatelna duma“) összehívására Irant. — A Daily News pétérvári levelezője megemlíti azon hírt, hogy Orlöff nagykövet visszatért Párisba. — A Hartmann-ügy véglegesben be van fejezve. Az udvari körök még kissé neheztek, de hivatalosan a régi barátság helyre van állítva.

Orosz-chinai háború. A chinai csapatok átérték az orosz határt az usurii területen az Amur mellett. A chinaiak Kasgar mellett csapatokat összpontosítottak, hogy az orosz Turkesztánba betörjenek. Hét ezer főnyi orosz csapat küldetett a chinaiak ellen.

Harcz az albánok és Montenegró között. Aly bey Gusinjeből az összes felső albaniai törzseket felszólította a montenegróiak elleni harczra s felhívta őket, hogy április közepéig felfegyverkezzenek jelenleg meg a csapásuk körületben. A fegyverrelül jövek fegyverrel a tartalék-készletekből főgnak elláttatni. Több tiszt már megígérté megjelenését. A harcz kikerülhet.

Napoleon harczai és a szerzetek kiutasítása Franciaországban. Napoleon levében fejt ki nézetét a legújabb rendeletek felett s kifejti, hogy egy Napoleon nem lehet ellenes a vallásnak és a forradalomnak. — E rendelet nem egyéb — mondja, — mint a nyilvános jog nélkülözhetlen szabályaihoz való visszatérés. Levelet így végzi: A legveszélyesebb az volna, mely beannunk a nemzet szemében a régi kormány reményeivel szolidarisának tüntetne elő s oda vezetne, hogy megtadjuk azt a törvényhozást, melynek megteremtői a Napoleonok voltak s így czinkos-társaisa szegődének egy örökre elitélt pártnak, azon pártnak, mely lealacsonyította a vallást s azt a szenvedélyek és számítások játékvá tette, mindenkor a valódi szabadság polgárságsodás és a tudomány ellensége volt és a hátramaradt politikáját követte.“

Irodalom és művészet.

Magyar szepirodalmi művek francia nyelven. Bariche A. ur Adams asszony kérére francia nyelvre lefordította Jókaiának „Az egy buszasos leány“ című elbeszélését, mely Adams asszony Revuejének legközelebbi számban fog megjelenni. Ungyancsak Bariche egy francia kiadó felszólítására legközelebb francziára fordítja Eötvös Karthauziáját.

A legény bolondja. Körödi Péter pályaműve megszünne pönteken, (9-én) kerül először színe a népszínházban. A cím szerepet Babáné játsza, melyet rendkívüli kedvvel tanulmányoz, s eddigi szerepei közt a legelső sorában foglal helyet.

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája

Kiki a maga szerencséjének kovácsa.

Előszólás.
 Írta:
Vértési Arnold.
 (Folytatás.)

Nyomban követi ugyanazt a gondolatot egy másik, mely azt mondja, „bolondság nem hozzáim való“; hanem a virág ott van, kezében van, az nem álom, az nem képzelődés, öök küldték? De vajon melyik?... Melyik?... Percről percbe nyugtalanabbul dobog a szív, az özevgy mindkét kezét erősen hullámzó keblére szorítja... Az a virágokréta?... mit mond neki az a virágokréta?... Milyen meghatotta a gyöngéd figyelem e jele a nőt, ki még oly kevés figyelemmel részesült egész életét át. A durva, nyers férj járma alól rideg, idegen világba jutott, hoi senki sem törődött vele, csak a két vén kisasszony, a kik minden két héten egyszer meglátogatták s oiyankor tele zúgták füleit panaszsal, milyen gonosz, milyen hitvány ez a világ, most ezt az ismerősüket fotta be valami világszóló, majd meg amannak a pénzével szöktök meg valami akasztófárávaló, aztán beszéltek megcsalt nőkről, a kiket férjeik elhagytak, elcsabított szegény leányokról, a kik a Dunába öltök magukat, úríruhába öltözött rablójukok-

sokról, kik valami ürügy alatt belopódnak magányos személyek lakására. Szegény Aranyosinának csak egy borszortól a háta a sok rémségek esettől s a különben is féltékeny, világban járatan nő még féltékenyebb vált.

Igy élt félrehúzódva, ismeretlen, csaknem egészen remete-életet a főváros közepett. Ha egy kis kaczerás, egy kis merészesség lett volna benne, kaphat tt volna már ó számlalanszor olyan virágokréta, a bizonyára nem kellett volna annyit év óta várnia a második férjre; talán azóta már a harmadik járná. De ez mind nem jut most eszébe s a bamba vén asszony, a ki ott áll mellette, nem fogja, nem tudja fölvilágosítani őt a világ folyásáról; csak a bokréta, a bámulja, melyhez hasonlót sohasem látott még életében.

— Igazán soha, galambom.

Aranyosinának is úgy rémlik, mintha sohasem látott volna még oly szépet s zive egy meglelik örömmel, hálával.

— Mit gondol, Betti, talán meg kellene hívni ebédre azokat a fiatal embereket? — kérdezi halkan és piruló arcát fél zsebkendőjébe takarja.

Betti azt gondolja, hogy meg bizony, meg kell hívni s mindjárt kész is indulni; hanem urnője még visszatartja.

— Várjon csak, Betti. Nem tudom, hogy jó lesz-e?

— Jó lesz, nagyon jó lesz, gyöngyvirágom, aranyos teins asszonykám, — erősíti az öreg cseléd.

De Aranyosiné még haboz. Egész arca lángban ég.

— Igazán nem tudom....
 De Betti tudja.

— Hiszja csak rám, galambom. Azért a szép bokrétaért csak megérdemlik. És ki tudja, hátha az Isten rendelése, hogy...
 Az özevgy nem hallgatja ki. Hevesen fölkel a pamlagról s besiet a másik szobába. Ki sem jönne talán onnan, ha az ebédről nem kellene gondoskodni, de Bettire magára nem hagyhatni azt ma. Így hát kijön; hanem minden fecsegést megtilt Bettinek, még azt sem akarja meghallgatni, hogy járt el Betti küldetésében.

— Jó, jó, — szakítja félbe őt.

S hozzá látunk az ebéd elkészítéséhez. Ó nagysága maga is fölgyúri a ruha-ujját mindkét karján. Betti meg nem állhatja, hogy föl ne kiáltson:

— Oh galambom, eszem azt a gyönyörű fehér karját!

Aranyosiné mosolyog. Az a két gömbölyű fehér kar búskesége, ékesége lehet akárkinek. S a mint a boujju ruhából kilátszik, megakad rajta a szemé Serényi Zoltánnak is, a ki dében átjön — egyedül. Barátjának halaszthatatlan hivatalos ügyben át kellett mennie Budára, csak ő maga részeseülhet tehát a szerencsében, hogy ó nagysága kegyes meghívására megjelenhet. Méltóságos barátját kimenteni.

Ó nagysága felel valamin; maga sem tudja, hogy mit, úgy megzavarodott. Az ebéd-talán várhatóának.

Serényi Zoltán végtelen sajnálja, hogy barátja meg lett fosztva a szerencsétől, de

semmi esetre sem bocsátják meg maguknak, ha legkisebb alkalomatságon szerencsének ó nagyságának. Barátja talán csak este felé tért vissza Budáról.

Ó nagysága arra még jobban megzavarodik. Erzi, hogy arca lángol és nyelve akad. Ugy harmasban bátrabb lett volna; de így, így olyan szorongás fogja el, hogy nem tudja, mit tegyen.

Szerencsére talál ürügyet a menekülésre legalább pár percig. Bocsánat, a konyhába kell kitekintenie. De ott sem maradhat sokáig, vissza kell térnie s a zavar, a szorongás, mely egész lelkét elfoglalja, nőtön nő. Mindegyre pirul, mindegyre elakad, torokát szorongatja valami fojtó ézés, sem enni, sem beszélni nem képes. Jaj Istenem! csak még vége volna ennek az ebédnek! Hanem az ifju beszél és minden szava oly udvarias, oly finom, oly szivezh szöve. Meg aztán mintha sokkal csinosabb volna ma ez a fiatal ember. Igazán, Aranyosinának még sohasem tűnt így szemébe. Milyen csinos, így elegáns, új ruhában, fodrozott hajjal.

— Kérem, Serényi ur, még ebből, csak még ebből, — kínálgatja a tálakat az özevgy hölgy.

S csodálatos véletlen, hogy keze oly sokszor érintkezik az ifju kezével, pedig egy virág, hogy közel ne érjen. Utóljára már föl sem meri emelni a tálat, kínálni sem meri vendégét.

Jaj! de még csak akkor hág tetőpontjára a zavar, a zavar, a zavar, a zavar, hogy az özevgy hölgynek egy dobog a szive, hogy

Napi hírek.

— **A menyasszony látogatására** hír szert a király, Lajos Viktor főherceg, és a trónörökös társaságában május hó harmadik hetében Brüsszelle utazik. Ugyanez időben Gizella főhercegnő és férje Lipót bajor herceg, sőt valószínűleg a királyné is, a belga fővárosba érkeznek.

— **Gizella főhercegnő** most született fiának a keresztatyja, ő felsége a király lesz. Ó felségét Lipót herceg udv. marsallja, b. Laroche kamarás képviselte a keresztelésen, mely hétfőn, minden nagyból ünnepélyesség nélkül megtartott, mert Gizella főhőgnő másodszerült leánya a vörhenyből még nem gyógyult fel teljesen.

— **A debreczen-böszörmény-nánás-dorogi vasut** ügye ismét egy fontos lépéssel haladt előbbre. Tegnap a négy város köldöttei értekezletre összejöttek Debreczenben s az előmunkálatok megtételére a szerződést már meg is kötötték egy tapasztalt szakértő mérnökkel, Kón y v e s T ó t h Mihály l y a l, városunk szülöttével, — ki évek hosszu során át kitünő ismereteket szerzett külföldön a vasuti építkezések terén. A vállalkozó mérnök azonnal hozzá kezd az előmunkálatokhoz. — Meg kell még jegyezniük, hogy az előmunkálatokra a szerződés szerint megállapított összeg az előirányzat szerint számitottól több mint egy harmadával vagyis kilométerenként 120 frtal olcsóbb.

— **Azon „érdekes eset“** című újdonságot, melyet tegnap szamunkban az „Arader Ztg.“ után közöltünk s mely egy ide való huszárhadnagyról szólt, — egész terjedelmében visszavonja a nevezett lap, melyből a hírt átvették.

— **A debreczeni m. kir. állami tisztviselők** testületének fizetésemelése, illetőleg 20%-os időleges drágasági pótlék iránti kérvényét Molnár Gy. képviselő az országgház tegnap tartott ülésében mutatta be. — A kérvény kiadott a kérvényi bizottságnak.

— **Priele Kornélia** asszony tegnap buszított el köröngsüktől a „Holt szív“-ben. A színház csaknem tele volt s a közönség gyönyörű virágcsokorral tisztelte meg a művészessét. Ök örökben.

— **Két díszno kerteskedés** tegnap a „Csokonai emlékkertben“ s ugyancsak turta a földet. A rendőrség azonban észrevette az avatlatlan kerteszek és munkálkodását s felkiáltta őket a Komáromi házhoz. A tulajdonostól forint pénzbirdságra büntették, a mely összeg Tóth Antal urnak mutat az emlékkert bizottság elnökének azon czéliból adott át, hogy a netálan a dísznok által okozott károk helyrehozási költsége ebből fedeztessék.

— **Azon kertl lakosok**, kikre a mult városi közgyűlés a beérkezett miniszteri rendelet alapján terhekett rótt, a mint előre látni lehetett, most már egy csepp kedvet sem éreznek a kiut lakásra és kérvényt nyujtottak be a városb; hogy csak pünkösdtől engedtessek meg nekik a kiut lakás s akkor ök a legszebb rendben ismét visszaköltöznek a városba.

— **A hal zugról.** Vége azon meglepő hírt közölbetjük olvasóinkkal, hogy a hal zug, e ronda és közegéségi szempontból annyira káros fészék, nemcsak a jó karba fog állítatni. Az illető hivatal megkereste a városi tanácsot a kellő intézkedés megtételére s mi hisszük, hogy a tanács nem mulasztja el ez ügyt mihamarabb meg a nagyobb meleg időnkéig előt elintézi, hogy a zug a közöngalomnak átadható legyen.

— **Bolffeltörések** Nyir-Bátorból értesitenek bennünket, hogy ott a héten a debreczenihez hasonló söt nagyból bolffeltöréseket követtek el. Egy éjjen nem kevesebb mint hat bolf törtétt fel. A legnagyobb kárt otantani kereskedő Nass S. szenvedte, kítől körülbelül 700 frt értékű tárgyakat raboltak el.

(Folyt. köv.)

Helyreigazítás. Lapunk tegnapi előtti számában a kereskedő ifjak önképző egylete közgyűléséről hozott tudósításunkban tévedés fordult elő a menynyben elnöknek nem Roch-litt Arthur hanem ifj. Kunz József választotta meg — mit is ezennel helyreigazítunk.

Adatok Deák Ferencz életéhez. Török Ernő úr, a „Vasmeleg Közlöny” szerkesztőjének a következő sorokat kapta a „V. Újs.” Orómmal Kiss Rezső „Adatok Deák Ferencz életéhez” című közleményét, s különösen ennek II. részét a „Zalaegerszegi toasz”-ot. Kiss Rezső úr kéri Zalaegerszeg azon polgárait, kik az ott 1875. évben tartott Deák-lakomán jelen voltak, s a közlött toaszt hallották, hogy legyenek szívesek közölni, hogyan hívták a K. K. betűkkel jelzett derék papot s vajjon él-e még s hol? Kezében van Bátorfi Lajosnak a „Zalai Közlöny” szerkesztőjének „Adatok Zalamegye történetéhez” című munkája; ennek 1876. évben Nagy-Kanisán megjelent II. kötetében a 104. lapon „Jóslatszerű poharköszöntés a negyvenes évekből” cím alatt olvasható az „Ellenőr” ápril 4-ki számában közlött toaszt szövege; ott mindjárt a fejezet alatt van megjegyzve, hogy a Kiss Rezső úr által kerestett „K. K.” derék pap Königsbater Károly akkori káplán s jelenleg a szombathelyi székesegyház órkánonoka.

Husarak megállapítása s bejelentve 1880. ápr. 7-től 14-ig következők: **48 kr** Magyar Gábornál piac I-ső székben, Gyarmati Istvánnál mester-utca 1442 sz. a. Nagy Józsefnél piac III-ik székben, Gyarmati Jánosnál mester-utca 1113. sz. a. Rácz Lajosnál Rózsater 6. sz. e. Boldog Istvánnál Rózsater 12. sz. a. Jóna Mihálynál teleki utca 2135. sz. a. Minden többi bejelentett mérszékben pedig **46 kr.** Debreczen, 1880. március 23-án. Debreczen város kapitány hivatala.

Halálozás. B o t h o s K á l m á n országgyűlési képviselő tegnap M.-Vásárhelyt meghalt.

Szerelmi boszúból. Oroz Zsuzsi, egy 24 éves lány Seps-Szent-Györgyön szeretőjének Sánta Mózesnek csúrt esteli 8 órakor — midőn meglehetősen heveségű nyugoti szél fut meggyújtotta. Gyanusított nő, kit azonnal elfogtak, tettét bünbánólag és töredelmesen beismerte, indokul előadván, miszerint szeretőjének Sánta Mózes nevesek, hogy hozzá hűlen lett, hanem ő nyilvános helyeken s különösen a tett ekövetés napján Koneza Károlynál tartott táncmulatság a kalmával durván megsértette és testileg bántalmazta. A rögtönbíráskodás Háromszéken ez év június 1-éig érvényes s így Oroz Zsuzsi nem kerül el a halál büntetését. Kozarek már le is utazott.

Egy tarokkjátszám 30,000 frt nyereség. Husvét vasárnapján három ur tarokkot játszott Budapesten. A lezármolásnál az urak egyikének, kinek váltó-fizete van 3 frt kellett volna fizetnie, azt ajánlta tehát trefásan a nyerő félnek, hogy 50 frt készpénzben s egy díjorszjegy-igérvenyt fog átadni neki. „Elfogadom,” mondá a nyerő. E hó elején az illető sorsjegyet kihúzták; 30,000 frtot nyert.

Óriási sikasztás a Rothschild háznál. Nagy feltűnést okoz a Rothschild bankházban felfedezett defraudáció. A tetteit elfogták. Nove Strasser Gyula 37 éves, már régóta szolgálat a bankházban, mint az értékpapírok ellenőre. Az elsiszkasztott összeg, eddigi vizsgál-

lat szerint, 550,000 forint, Strasser az egész összeget eljátszotta a tőzsdén.

Fővárosi rövid hírek. — Egy nyolcz tagból álló család, mely már a végső nyomorba jutott és éhhálállal küzdött, a véletlen a neves jótékonyaságról ismert özv. gróf Károlyi Ede né utjába vezetett, ki azonnal gondoskodott a hét gyermekéről s az anyjukról is. — V á m b é r i Armin e hó 16-án Londonban előadást fog tartani Oroszország befolyásáról Közép-Azsiában a legutóbbi 10 év alatt. — T r e f o r t Ágoston miniszter, fia, Ervinnek hátrahagyott könyvtárát az egyetemi olvasókörmek adományozta. — M a g y a r - z i d ő irodalmi kör alapításán fáradozik néhány hazafias fiatal zsidó tanár. Az orsz. izr. tanító-egyesület lapjában felszólítják Koha Sámuel rabbit a kör megalakítására. — A r é g i v á r o s h á z á n vasárnap eredménytelen értekezletet tartottak gr. Zichy Jenő előnökle alatt, az orsz. iparegyesület és általában iparegyesület fuzója vegett; az így nem volt megérve s valódi határozatot nem is hozhattak. — A M a r g i t - s z i g e t e n nagyban foly a szépítési munka. Csinosítják a régi kastélyt is, mert kiltatás van rá, hogy József herceg a nyár egy részét a szigetben fogja megint tölteni családostul. — A m a g y a r államvasut pályaudvara hír szerint megfog nagyobbítani s toldaleképítésekkel bővítetni. A terv, a költségvetés kész. A munkálatokra, melyek már a jövő hóban megkezdődnek, 45,000 frt van előirányozva.

CSARNOK.

Hírlap — papir és bétük nélküli.
A „Daily Phonograph.”

Edison genialis találmányának, a phonographnak még eddig olyan kevés hasznát vették, hogy alig tekintették másnak, mint szellemű játékszernek. Most akadt aztán egy ember, kinek ötlete hivatva van a phonographnak, eddig valósággal alig álmódott jelentőségét adni a közéletben. Röviden: jelenleg megjelenik New-Yorkban egy hírlap, melyet phonographikus uton állítanak elő, a „Daily Phonograph”, mely a szó szoros értelmében elbeszélő a közönségnek tartalmát.

A phonograph tudvaleg két készülék-ből áll: melybe beszélnék, s hol a hang megadja hullámzása benyomását egy staniol-lapra s egy másik készülékből, hol a staniol-lap visszadaadja a belemondott beszédet. A főfeladat most már az volt, hogy a staniol-lapokat sokszorozzák. Midőn az sikerült, — jött Liners William arra az ötletre, hogy e módon hírlapot fog kiadni. Elbeszélte néhány vállalkozónak, s rögtön akadtak többen, kik rendelkezésre bocsátottak egy millió dollárt. A vállalkozók arra támaszkodtak, hogy Amerikában minden fölkapnak ami eredeti, s hogy a „D. Ph.” megkíméli a közönséget az olvasás fáradságától, s hogy bármelyik beszédet meghallgathatja az előzető, mintha közvetlenül hozzá intézték volna. Liners egyelőre 10,000 egyenlő phonographot osztogatott szét azok között, a kik kötelezték magukat, hogy a hírlapnak előfizetők lesznek. A szerkesztőségben van a központi phonograph, melybe bemond-

ják a lap tartalmát s a staniol-lemezeket anynyi példányban sokszorosítják, ahány az előfizető. Ezentul tehát a cseléd festékes papíros helyett kap néhány staniol-lemezt, beállítja a gépre s ha tetszik, fölhuva beállítja ura öltözőjébe. Ott aztán, ha kedve van hozzá öltözködés közben meghallgatja, hogy mi hír a városban s a nagyvilágban.

Liners körülbelül egy hete folyást próbászmokot ad ki. Egy levelező meglátogatta a legújabb divatu szerkesztőség helyiségeit s tapasztalatairól a következőket írja:

Liners ur legelőbb belemormogott a gépre egy vezércziket a Panamaszoros átvágásának szükségéről, de közbe-közbe elintézte azért apróbb teendőit is. Csak megfordított egy csavart a hengeren, mely ismét kinyitott, midőn a vezércziket folytatni akarta. Midőn a czikk készen volt, áttették a staniol-lemezt a sokszorosítóba, hol meggyőződhetünk arról, milyen hűen ad vissza a gép mindent. Valóságos öröm volt hallani: mint harsog a gép a Liners ur hangján a Panamaszorosról. Midőn azonban épen azt emlegette, milyen hatása lesz a csatornának az európai viszonyokra, egyszerre kevés ideig megállott, hogy aztán így folytassa:

— Jack! mond annak az ördögös előfizetőnek, a ki vissza akarja kérni a pénzt, hogy már három gentlemán és családapát, a kik szintén erre akartak gondolni, másnap hoztan találtak agyában. Mendeuknek hiányzott a kezéről a mutatója és hüvelyke, s ha...

Liners ur gyorsan a phonographhoz ment, újjal simított egyet a staniol-lapon, s azt mondá:

— Látja, ez történetnek az emberrel a „Daily Phonograph”, ha rosszul olvasná, helyesebben hallaná a revisiót. A készülék nem volt egészen elzárva az imént, midőn a szolgáló ezt a futólágy megjegyzést mondtam. Azután egyre-másra jöttek a munkatársak — teii phonographokkal. Az egyik: elhozta O'Connell beszédét az énegyesületen tartott kínai négyülésről. Egyike volt a leggyűjtöb beszédeknek, melyeket hallottam O'Connell ur fölszólította honfitársait, adakozzanak keresztény szívvel, hogy föllálthassanak egy gőz-akasztót a kínaiak részére. A készülék olyan pontosan működött, hogy tisztán lehetett hallani, O'Connell ur mint szíjja a fogait minden mondat után:

— Polgártársak, hazámfiak!... ksz... Midőn sanfranciscói barátaink a sárga kínaiakat a körülményekhez képest agagták a fákra... ksz... s szterény igyekvéssel járunk ahhoz... ksz... hogy egy rég nélkülözött kötelesség teljesíttessék... ksz... stb.

Egy másik reporter elhozta az opera vadonatúj udonságának „Dolores”-nek legzesebb dallamát. A phonograph végteles sok lágyasággal adta vissza a primadonna énekét. Midőn az ária véget ért, a phonograph szédítő tetszés zajban tört ki, — photographirozta a színház előadást.

Egy harmadik phonographa elhozta beszélgetésének tükörét egy Seales nevű emberrel, kinek lelket nem kevesebb, mint tíz rablójelkosságnak kellene terhelni. De ezen javítani, módosítani kellett valamiket, mert a szörnyeteg folyton úgy szólította az interviwelő újságírót „honorable pigs-head” („tiszt-

telt disznófej”). S a phonograph mindezt a lehető legtisztább, legércezebb hangon adta vissza.

Közgazdaság.

A debreczeni gazd. egyesület e hó 4-én tartotta meg nagyszámu tagok részvételével a havi választmányi értekezletét s elintézte a miniszteriumnak, az országban uralkodni szokott járványokra, a vetőmemezésre, a takarmány magvak termelése, a pyloxera irtásra s a szőlővesszőkkel kereskedésre vonatkozó átiratait. Tárgyalta a győrmegyei gazd. egyletnek a szarvasmarha tenyésztes emelését czélzó, a miniszteriumhoz benyújtott javaslatát, az országos méhészeti egylet felhívását, a békésmegyei gazd. egyletnek a gazdák II. congressusának javaslatára tett észrevételeit, Korizmic Lászlónak a gabna termelés s állattenyésztés ügyében adott szakértői nyilatkozatát, a szepti-szt-györgyi gazdák vándorgyűlésének határozatait, a biztosító társulatok átiratait, székácsmenti gazd. egylet évkönyvét.

E tárgyak közül általános érdekénél fogva kiemeli kívánja a válaaztmány a földmívelési miniszterium azon értesítését, hogy a chevalier imontaut árpa sergyártásra sokkal használhatóbb a közönséges árpánál s így nagyobb árak mellett is kereskedhet, termelését tehát igen ajánlatos. Városunkban vetőmag könnyen beszerezhető, mert többen már itt is termeltek ilyet. Továbbá átiratot intézett a válaaztmány a városi tanácshoz az állatorvosi jelentések megküldése, s az éneklőmadarak megvédésére hozott rendelet fogantatására tárgyában. Végül négy tagu bizottságot küldött ki úgy a heti mint országos vásárokat rendezésre iránt adandó javaslat kidolgozására.

Békésy László.
útkár.

Piaci árak 1880. márt 23-án.

1 hectoliter buza	9.44—10.74
1 „ kétszeres	7.82—8.46
1 „ rozs	6.84—7.66
1 „ árpa	3.74—4.24
1 „ zab	3.42—3.90
1 „ tengeri	5.54—6.02
1 „ köles	6.68—7.00
1 „ köles kása	10.57
1 „ szák burgonya	2.40
100 kilo szalonna	56, 57, 58
100 kilo háj	56, 57, 58

Hogy állanak az idel vetések.

A kétheti hideg időjárás sokat ártott és különösen ártott a repecének, de tartós kedvező időjárás mellett a tiszta buza nagyon kiheverheti az okozott bajt, a rozs is javulhat, bár az ma már kétségtelen, — hogy ritkás maradt.

A tavaszi vetés nagyobbára be van fejezve, a répa, krumpli és kukorica kivételével, a tavalyi löheró vetés jól áll, — de annál rosszabb a két éves, — az utolsó fagyok majd mind a gyökert kihúzták a fölzből, de mint jó legelő használható lesz, R e p c z e nagyobbára kivészett. A szarvaság miatt augusztusban vetni nem lehetett és a

gát a veszté-
juk l-
kesöt-
gyez-
tunk,
kebel-
mint
hogy
gos f-
nem
latát
N-
ni. A
láthat-
től, h-
chiáva-
hogy
sem a
Auszt-
ügy, o-
majd
függ-
E-
gyözb-
ügy i-
szabál-
önök
akarj-
A „
Kiki

refl-
unt-
sáb-
meg-
átor-
irót-
ven-
hogy
ellen-
ert-
poli-
leg-
röl,
gyöz-
meg-
let-
jog-
ki-
gunk
tott-
át.
az s-
jobb-
gét a
veszté-
juk l-
kesöt-
gyez-
tunk,
kebel-
mint
hogy
gos f-
nem
latát
N-
ni. A
láthat-
től, h-
chiáva-
hogy
sem a
Auszt-
ügy, o-
majd
függ-
E-
gyözb-
ügy i-
szabál-
önök
akarj-
A „
Kiki

gát a veszté-
juk l-
kesöt-
gyez-
tunk,
kebel-
mint
hogy
gos f-
nem
latát
N-
ni. A
láthat-
től, h-
chiáva-
hogy
sem a
Auszt-
ügy, o-
majd
függ-
E-
gyözb-
ügy i-
szabál-
önök
akarj-
A „
Kiki

gát a veszté-
juk l-
kesöt-
gyez-
tunk,
kebel-
mint
hogy
gos f-
nem
latát
N-
ni. A
láthat-
től, h-
chiáva-
hogy
sem a
Auszt-
ügy, o-
majd
függ-
E-
gyözb-
ügy i-
szabál-
önök
akarj-
A „
Kiki

Az ifjuság szépségét
a legkesőbb agkorig megóvhatni minden
hölgy
foladata, mely kiválóan fölteljezi a bőr legcondosabb
ápolását.

RAVISSANTE SZAPPAN
du dr. Lejosse á Paris

a legjobb és leghirvesebb illatos mosó szappan a bőr szépítése és javítására. Használata után a bőr bársóny finom lesz és igen kellemes szagot tart meg. Sokáig tart és ki nem szárad, a ki egyszer megkísérli, az soha többé nem használ más szappant.
Egy doboz (8 drb) ára 1 frt 60 kr, egy drb 50 kr.

RAVISSANTE ARCZPOR.
A párizsi és londoni hölgyvilág, valamint a legjobb művésznő legkedveltebb arczpora. Mindazon t. hölgyek, kik egyszer használták, hogy a POUDBRE RAVISSANTE felülmúlhatatlan és természetes üdösítést ad a bőrszínnek, tehát legjobban ajánlhatjuk.

Nagy doboz ára 1 frt. Kisebb 60 kr, fehér vagy rózsaszínű.

A ki szép és egészséges fogakat óhaj, az győződjék meg mihamarabb egyetlen kísérlet által, hogy mily kitűnő, majdnem csodálatremelő hatásu a

RAVISSANTE-SZÁJVIZ.

Minden savaktól mentes s a fogak ápolására legalkalmasabb éltető és balszamos növénymagokból készíteve. Általa a fogus megerősödik, a fogak románcza ápolva, a rothadás elkerülve lesz. 10 csepp előlégsége belébe egy korty vízzel, mely vegyülékkel a fogak hevézett tisztítása után, a száj jól kiöblített és soha sem kellend foglájásban szenvedniük.

Nem létezik más készítmény, mely mindennapi használatnál oly hasonlithatlan jó eredményt biztosítana a fogak szépségére és fentartására néve, mint a Ravissante szájvíz, mely a fogakat megerősíti, megszűnteti és megakadályozza, a foglájást s a fogus vérséget, valamint a fogakra oly veszélyes fogkó lerakódását s a szájaknak a legkellemesebb frissöséget és üdöséget kölcsönöz.

Egy eredeti üveg ára 1 frt.

Levélbeli megrendeléseket postafordultával teljesít SVARCZ F. RAVISSANTE KÜLÖNLEGESSEGEK központi székhelyi raktára Budapesten, városháztér 9. sz. Debreczenben kapható valódi minőségben: Dr. Rothschnek V. Emil és Göthli Nándor urak gyógyszerárjaiban.

Gazdasági gép- és eszköz-raktár.

Ezennel tisztelettel értesítjük a t. cz. gazdaközönség, hogy alul-
írottak Debreczen városában — Péterfia-utca, 853. számú Török Pál ur
házában — egy a nagyméltóságu kereskedelem-, ipar- és földmívelés-
ügyi kir. miniszteriumnak, és a debreczeni kir. gazdasági tanintézet fel-
ügyelete alatt álló

gazdasági eszköz- és gépraktárt

nyitottak, hol F e h é r Miklós budapesti gépgyárnok közvetítésével a
legjobb hazai és külföldi gazdasági eszközök és gépek a gazdaközön-
ségnek legjutányosabb gyári áron rendelkezésre állnak.

Ezen raktárral kapcsolatosan az áruba bocsátandó gépek és esz-
közök a gazdasági tanintézet pallagi gazdaságában gyakorlati használ-
hatóságuk és czélzertiségükre nézve kipróbáltatnak; mi által a gazda-
közönség mindig csak jó és hasznos gépek és eszközök birtokába fog
jutni.

Ezen eszköz- és géparusításnál minden nyereszkesedés ki lévén
zárva, és egyedül czélja a jó és hasznos gazdasági eszközök és gépek-
nek terjesztése lévén: alulírottak azon reményt kötik ennek kinyilvánítá-
sához, hogy a t. cz. gazdaközönség eme törekvésüket becses pártolá-
sával támogatni és fejleszteni sziveskedend.

A készletben levő eszközök és gépek a raktárban megtekintethetők.
Megrendeléseket tehet, vagy bármily irányú tudakozódásokra fel-
világosítást nyerhet a t. cz. gazdaközönség a debreczeni kir. gazdasági
tanintézet helyiségében (Péterfia-utca végén) Török Gábor gazd. tanárnál.
Kelt Debreczenben, 1880. márczius hóban.

Rottler József,
tanár- és gazdasági intéző. 82 5—6

Török Gábor,
gazd. gépísmo előadója.

315. szám.

ÁRJEJYZÉKE
az „I S T V Á N” gőzmalom
készítményeinek.

Árak ausztriai értékben
Kölségmentesen

Debreczenben, kötelezettség nélküli.
Lisztetknél készpénz fizetés mellett
% engedményvel.

Ingeny-szákkal.

100 kilo	28.40
A. Asztali dara nagyszemű	29.40
B. szinte 30 kilos zacskóval	29.40
C. szinte apró szemű	29.40
D. szinte 30 kilos zacskóval.	27.60
E. szinte 30 kilos zacskóval.	27.60
F. Kiválisított	26.80
G. Langliszt	26.20
H. Montliszt	25.40
I. Zsemlyeliszt különös	24.40
J. Fehér kenyérliszt 1-ső rendű	23.20
K. szinte 2-od	21.60
L. Közép kenyérliszt 1-ső	20.60
M. szinte 1-ső	19.60
N. 8% Barna	18.20
O. Lábliszt	16.80
P. Veres liszt	6.80
Q. Finom korpa	5.20
R. Durva korpa	5.20
S. Zsáknélküli	5.20
T. Készliszt liszt simán örvöve	15.40
U. R. I. Készliszt 1-ső rendű	15.40
V. R. II. szinte 2-od	15.40
W. R. III. szinte 3-ad	15.40
X. R. IV. szinte 4-ed	15.40
Y. Zsáknélküli	15.40
Z. A. K. Árpádkása 00	30.00
AA. szinte 0	24.00
BB. szinte 1	24.00
CC. szinte 2	24.00
DD. szinte 3	24.00
EE. Árpádkása	24.00
FF. Árpádkása	24.00
GG. Debreczen, feb. 28. 1880.	
AA. Zsákok anytatáma, — teljessly	
BB. Zsákméretük vége:	
CC. A. B. C. 0—9 számig 85 kilo.	
DD. 10% 11. 12. számig 60 kilo.	
EE. R. I.—III. számig 85 kilo.	
FF. R. IV. számig 50 kilo.	
GG. A. K. 00—5 számig 50 kilo.	
HH. K. L.	

KORPA
jutányos árért kapható

CSANAK JÓZSEF
lisztkereskedésében.

(X) Rendkívül fontos, mellőzést és ma-
kacs köhögésben szenvedők részére az orvosok
által eddig legjobbnak elismert és megjelöl-
sikerült koronázott győgyezér, (a gümőkór
minden fokában, gőzkeurut, idült köhögés vagy
rekedtségű) a Dr. Miller-féle mohoványvedvő
A szenvedő emberiség ezen szerben a mellre
nézve rendkívül becses eszközt bír, melynek
biztos győgyezője névvel föltűnő bizonyítok
rejtik abban, hogy föntudásunk rövid idője
alatt, dezzára a számtalan, fennem dicsezt és
ajánlott szernek, magának mindentelét utat
nyitott. Eredeti tégelyében van gyermek-
és felnőtték számára. Egy tégely ára használati
utastással együtt 50 kr. Debreczenben valódi mi-
nőségben kapható: Nyiregyháziak Balla és Guaszty
decsében kapható. Nyiregyháziak Balla és Guaszty
uraknál. Nagy-Károlyban Kerékes B. urnál.
Békés-Csabán Bartók L. urnál. Gyulán Kohi-
mann F. urnál. H.-Merg-Vásárhelyen Szoko-
lovits László urnál. Kecskeméten Békés József
mond urnál.